

Naar een teekening van Joh. Meise

De steiger

PROF. DR. A. EEKHOF OVER DR. G. J. DIEKEMA

ALS LID VAN DE MAATSCHAPPIJ DER NEDERLANDSCHE Letterkunde ontvang ik ieder jaar de typisch-ouderwetsch uitgegeven „Handelingen en Levensberichten” der Maatschappij. Een uitgave voor een antiekiteiten-museum.

Bij het doorbladeren van die Levensberichten van gestorven leden sta ik telkens versteld over mijn onkunde. Van de meesten dier leden en hun biografen heb ik meestal zelfs de namen nooit gehoord!

Te blijder verrassing was het mij daarom in de pas verschenen Levensberichten (1931) er een te vinden over onzen 't vorig jaar overleden Amerikaanschen gezant *Gerrit Jan Diekema*, door *Prof. Eekhof*.

Twee goede vrienden bijeen... Dadelijk begon ik te lezen, om weldra nog een „goede vriend” te ontdekken — onzen „Timotheüs,” die door Prof. Eekhof twee malen wordt aangehaald.

Vrage: zou dit voor het eerst zijn dat „Timotheüs” in deze „Handelingen en Levensberichten” een eervolle vermelding wordt waardig gekeurd? ☒

Prof. Eekhof — die het Amerika van Diekema, in verleden en heden, grondig kent — was wel de aangewezen persoon zijn levensbericht te schrijven. In hooge termen spreekt de Leidsche Hoogleraar over Diekema, „groot vriend van den gewezen cowboy Roosevelt, en den gewezen smidsjongen... Herbert Hoover, met wie hij het spontane, ongekunstelde, zakelijke en recht-op-den-man-af, gemeen had.”

In helder licht stelt Prof. Eekhof ook Diekema's

godsvrucht, de geestelijke erfenis van zijn om des „ge-loofs wille naar Amerika uitgeweken afgescheiden” ouders.

„Des Zondags hield hij, na de godsdienstoefening, met een mannenklas een bespreking over Bijbelsche onderwerpen en de gebeurtenissen en kwesties van den dag, bezien in het licht van de Heilige Schrift. Deze klas werd gevormd zoowel door zakenlui en menschen uit finantieële, rechterlijke en industriële wereld, als door kantoorklerken en arbeiders, dikwijls ten getale van meer dan 150 personen.”

„In zulke dingen leefde hij,” zegt de hooggeleerde schrijver, en vermeldt dan als bron „Timotheüs” van 29 Maart 1930, waarin een interview met Diekema „met een fraai portret, is opgenomen.”

Merkwaardig is de reden, die Prof. Eekhof noemt, waarom Diekema zich in zijn eerste Nederlandsche toespraak op het feestmaal, hem in Den Haag door de vereniging „Nederland in den vreemde” aangeboden, zoo scherp *) uitliet over het onrecht door koning Willem I en de toenmalige liberale regeering de afgescheidenen aangedaan. We herinneren ons de verontwaardiging der liberale pers over Diekema's tafelrede, de verdediging van zijn optreden, o.a. in de *Standaard*.

In October 1917 had Diekema een artikel geschreven „Holland Emigration to Michigan: Its causes and results” in de *Michigan Historical Magazine*. Aan dit artikel nu is bovengenoemde tafelrede „soms letterlijk ontleend.”

„Het wil mij voorkomen, zegt Prof. Eekhof „dat Dr. Diekema... zich niet voldoende gerealiseerd heeft, dat zulke woorden heel anders klinken en worden opgenomen in een vergadering van gelijk gestemde Nederlandsche-Amerikanen in Michigan, dan in een zuiver Nederlandsch milieu van allerlei bonte kerkelijke, godsdienstige en politieke schakeering.”

Toch is Prof. Eekhof overtuigd, dat Diekema's woorden allerminst bedoelden andersdenkenden te krenken. En dan volgt dit aardig pleidooi voor Diekema en zijn (vooral in Amerika tierende) soortgenooten:

„Er zijn van die zonnige Amerikaansche naturen, die van den puren superlatief leven, behoefte hebben aan scherpe contrasten van licht en donker, en die zich eerder moeten wachten voor het euvel in Job 15 : 2 dan voor het kwaad dat in Ps. 55 : 22 is aangeduid.”

Diekema's laatste rede hield hij in Leiden voor het Pelgrimvaders-genootschap. „De rede is in haar geheel opgenomen in *Timotheüs*, 3 Januari 1931.” Zie daar Prof. Eekhofs tweede verwijzing naar „Timotheüs.”

Ik geloof, dat er naast de algemeene reden — „Timotheüs” is beminlijk! — nog een bijzondere reden is, waarom Prof. Eekhof ons blad een goed hart toedraagt.

Zijn naam komt al voor in den 2^{en} Jaargang! Eerst als een „eervol vermelde” bij de oplossing van een prijsraadsel, uitgeschreven in „Timotheüs” van 20 Februari 1897.

Daar Prof. Eekhof op 26 Juli 1889 geboren is, was hij toen een jongen van twaalf jaar.

ALBERT EEKHOF te *Werkhoven* („Poëzie en proza. 't Eerste wel aardig; 't tweede tamelijk”) — zoo lezen we in „Timotheüs” van 1 Mei 1897.

En in 't no. van 22 Mei vinden we Albert Eekhofs „tamelijk proza” over 't eiland Rhodus...

Er schuilen stellig in oude jaargangen van „Timotheüs” nog wel meer beroemdheden in-den-dop! H. S. S. K.

*) Maar niet te scherp. Volkomen verdiend. Dit ter voorkoming van misverstand! ☒